

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 77. ANUL XVIII.

Telegrafulu este de doue ori pe septemana: joi'a si Dumineca. — Pronunsiunea se face in Sabiu la expeditura foiei pe afara la c. r. poste. cu bani gata prin scrisori francate, adreseate catre expeditura. Pretulu pronunsiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. iar pe o jumtate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

ru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumtate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tiori straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru intia ora cu 7. cr. sirulu, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 27 Septembre (9 Oct.) 1870.

Programu.

pentru congresulu natiunale bisericescu romanu, de religiunea ortodosa, conchiamatu pre 1-a Octombre a. c. la Sabiu.

1. In 30 Septembre st. v. la 10 ore dimineti'a se va tiené servitiulu ddiescu cu chiamarea s. Duchu in biserica din cetate.
2. A dou'a di — 1-a Octombre — dimineti'a la 9 ore, se voru aduna toti membrii congresuali in biserica numita, localulu congresului, incunoscintiandu-se metropolitulu presiedinte.
3. Sosindu metropolitulu, si ocupandusi membrii congresuali locurile pregatite, se va constitui biroulu interimalu.
4. Metropolitulu presiedinte va deschide congresulu, prin o cuventare solena.
5. Indata dupa deschiderea congresului, acest'a va trece la verificarea membrilor congresuali.
6. Membrii congresuali suntu avisati a-si predá credentionalele la presidiu.

Dela presidiulu congresului natiunale bisericescu romanu.

Alegeri la congresu.

- In archidieceasa s'au mai alesu:
- In cerculu alu VIII-lea par. prot Ioanu Papiu.
  - In cerculu alu X-lea p. prot. V. Rosiescu;
  - in cerculu alu V (mireanu) d. I. Pop'a, advocatu;
  - in cerculu VIII. d. Dr. Iosifu Hodosiu;
  - in cerculu X. d. asesoru la tabl'a reg. in Osiorheiu Petru Piposiu;
  - in cerculu XV. d. Noacu de Hunyad majoru c. r. in pensiu;
  - in cerculu XVI. d. Petru Nemesiu, secretariu in ministeriulu de interne,
  - in cerculu XVII. d. Buzura, jude procesualu;
  - in cerculu XIX. Ilust. Sea d. Dimitriu Moldovanu, cons. aul.

Eveneminte politice.

Foi'a oficiosa din Vien'a aduce scirea, cumca senatulu imperialu s'a amanatu pana pre 7 Noemvre a. c. in urm'a unui patentu imparatescu. Totu aceea foia cu datulu din 6 Octobre comunica unu patentu imparatescu din 5 Octobre, care provocandu-se la punctulu alu 7-lea din legile cardinali renduesce alegerile directe in Boemia pentru senatulu imperialu.

Dupa unele sciri mai prospete delegatiunile se voru conchiamá pre 21 Noemvre in Pest'a.

Din campulu resbelului ne vinu sciri favoritoare pentru francesi. Asia generalulu Reyant a inaintatu cu trei brigade catra Tourry silindu pre inimiculu la retragere si luandui 147 de boi si 52 de oi. Dela Tourry i-au persecutatu pre prussi inca cale de 4 ore, dara fiindu ostirile francese prea ostenite s'au retrasu in ordinea cea mai buna.

"Times" foia englesa, despre care se scie ca sta in relatiuni forte amicabile cu curtea dela Berlinu, in nrulu seu celu mai recentu aduce despre armatele nemtiesci nisce sciri forte importante.

Dupa acesta foia principele Fridericu Carolu comandantele armatei dela Metiu zace bolnavu. In cele mai multe sate din jurulu Metiului domnesce coler'a intr'unu modu ingrozitoriu.

Venindu a vorbi acesta foie si de Parisu dice: Capital'a Franciei e gata a se apera pana la

cea din urma picatura de sange; si deca se va putea sustienea celu putienu doue luni de dile, atunci starea armatelor nemtiesci va deveni de desperatu, de ore ce chiaru si astadi ducu mare lipsa de proviantu.

Din Rom'a se scie, ca in Vaticanu domnesce o agitatie forte mare. S'a respanditu vestea, ca pap'a are da cugetu a merge la Salzburg. Cardinalu sub totu timpulu ocuparei Romei de catra italieni au purtata haine de doliu. In adeveru! multu timpu voru treb'i sa le porte.

Cronic'a resbelului.

Multe diuarie afirma ca apararea Parisului merge inderetru, mai nainte de a ajunge la vre-o serioitate. Trupele francese, ce atacara in 30 Septembre pre inimicu, se retrasera ca si in 19 in cea mai mare neordine. Resultatulu momentuosu alu armelor germane din 19 cu deosebire nu se pote combate. O singura cautatura pre campulu intaritu de batalia dela Paris ne arata, ca frontulu dela Sudu cu forturile Issy, Vanvres, Montrouge, Bicetre si Jvry e celu mai debilu, de ore ce cele trei forturi intaiu numite, care jacu la polele marginiei stenge a luncii Senei suntu asia situate incatu le dominéza platoulu, ce se ridica la 500 preste faci'a Senei spre Sudu dela Clamart si Chatillon si suntu espose focului inimiculu. Pentru delaturarea jigniri s'a susceptu inea de vre-o luna de dile ridicarea unei intariri, care s'a mai severitu prin poteri si midilóce enorme pana la diu'a sosirii inimicului inaintea capitalei, 8 tonuri deja au fostu asiedate in acestu fortu provisoriu.

Lupt'a din 19 a castigatu germ. acestu fortu insemnatu. Platoulu intregu, numitu in depesiele oficiale „inaltimile dela Sceuna“ a cadutu in posesiunea prussienilor. De ici se pote prevedea ca invingatoriulu va etablisá baterii gigantice pre inaltimile cucerite contra forturilor Issy, Vanvres si Montrouge. Indata ce i va succede a lua cu asaltu vre unulu dintr'aceste forturi, e o parte mare a Parisului espusu bombardarei.

Ataculu din 30 Septembre a decursu tocmai asia de nefericitu ca si celu din 19. Corpulu alu 6 prussianu a respinsu ataculu capitale alu francesiloru. Dupa perderea din 19 a trebuitu trupelor parisiene 10 dile pentru de a potea incerca iera-si unu atacu. Acum va dura pausa si mai multu. Dupa cum de repetite ori s'a disu, apararea Parisului n'are prospecte fara ofensive puternice. Numai prin coversirea elementului ofensivu a fostu cu putintia o aperare asia de brilanta ca a Sebastopolului. Parisu inea, care trebuie sa se privesca mai multu de catu altu locu de unu campu intaritu de batalia e avisatu mai nainte de tote la ofensiva. Deca astadi deja nu pote o armata de 300,000 insi esecuta la vre-unu punctu o lovitura activa contra armatei ce impresora Parisulu intr'unu cercu de 10 mile, cum pote cineva crede si spera ca Parisulu va deveni de Saragosa, ca dupa asaltare ultimei bresie se va continua lupt'a pre baricade? Inca vre-o cate-va escursiuni ca cele din 19 si 30 Septembre si print'aceste cate-va emotiuni in launtru ca in 24 si 25 — si dilele regimului provisoriu cu programulu lui eroicescu voru fi numerate.

Si descuragiarea regimului republicanu din Parisu se simte. Se afirma de unele parti ca in 1 i. c. aru fi sositu preste Londonu din Parisu in cuartirulu principale germanu o insciintiare cu o intimpinare mai mare de a negociá pentru unu armistitiu, care inea ca neoportuna s'a respinsu din partea lui Bismarck. Proclamatiunea mai pros-peta a delegatiunei regimului din Tours inea numai

e asia de increcanatu ca cele de mai nainte. Se vede ca multi din Franci'a au venitu la convingerea ca nu este consultu a mai porta resbelu in astufeliu de impregiurari, ci a incheia pace sob conditiunile, care inea mai suntu possibile. Din raportele lui Jules Favre despre convenirea sea cu Bismarck in 19 si 20 Septembre se vede, ca pretensiunea prussieniloru de a predá Strassburgulu a indemnatu pre ministrulu francesu a rompe negociarile in mare iritatie. „La cuvintele aceste, (ale lui Bismarck) naréza I. Favre, saru de durere in susu si strigau: „Ve sevitati, domnule conte, ca vorbiti cu unu francesu. Aru fi o lasitate a jerifi o garnisona eroua, care de noi si de tota lumea se admiréza si ca nu ve potu promite ca voi vorbiti de vre-o conditiune. Conte mi respunde, ca nu a voitu a me vatemá, elu va purcede conformu legiloru de resbelu. Intr'aceea se pote modifica articolulu acest'a, deca regele se invoiesce. Dupa unu patrariu de ora se reintorse contele si mi impartesca regle se invoiesce cu combinatiunea privitoare la Toul, pretinde inea ca garnison'a din Strassburg sa devina prisionaria.“ Pucine dile dupa aceste (in 27) capitala Strassburgu. Si J. Favre a prevediutu fara indoiala sorteá acestei cetati, n'a cotezatu inea a esprimá cuventulu obligatoriu. Asia 'si asverle unulu altui'a responsabilitatea. Imperatulu prisionieru regimulu provisoriu, acest'a constituantei. Cu aceste se intardia incheierea pazei intr'unu modu tristu; in fine inse totu va sili pre ambele parti necesitatea de a o incheia pacea.

Diurnalele flofranceze din 4 Octombre afirma ca situatiunea francesu nu e asia de desperata, dupa cum ni-o arata unii publicisti, celu pucinu nu e speranti'a perduta de a mentei Parisulu de impresorare. O armata la Loire, un'a in Lyon si un'a la Lille esista in fapta, desi in momentu nu suntu gata de lupta. De aru succede trupelor din Parisu a indelunga asediarea se pote inea intempra ca trupele germane sa se atace din Nordu si Sudu deodata si asia sa li se deschida asediatoru drumulu. Armata dela Loire, care sta sub comand'a generalului Lamollerouge, se va forma din 60,000 insi. 30,000 stau completu inarmati la Tours. Cavaleria si artileria acestor'a suntu dupa marturisirea celoru, cori o au vedutu, trupe forte bune si si facu impresiune buna. Partea cea mai mare suntu soldati obsitari sub conducerea de suboficieri harnici. E sperantia ca acest'a armata se va urca in pucine dile la 40,000 si atunci va suscepe operatiunile sele contra armatei principelui ereditariu, care se afla in Sudu dela Parisu. Nici armata din Lyon nu e fictiune ci se dice ca ea sa fia inea si mai numerosa ca armata dela Loire. In Lille se formeza o armata de 80,000, tote departementele din Sudu si Vestu se inarmeza, asia incatu aceste armate in continuu voru cresce. Din tote aceste se vede ca chacele resultatului pentru Franci'a nu voru mai fi asia de nefavoritorie ca pana acum'a, deca se va mai continua resbelulu.

Trebuie inse sa constatamu, ca si din partea prussieniloru se facu cele mai mare pregatiri pentru continuarea resbelului. Unii de prin Elzasz vreu a scia ca armata germana determinata de a opera contra Belfortului va porni intr'acolo Marti in 11 Octombre. O parte a armatei asediatorie dela Strassburgu inea va nainta pre partea stenga a Rinului, voru impresora Schlettstadt si Breisach nou si la Muhlhausen se voru impreuna cu armata venita de pre partea stenga a Rinului. Armata germana sa nainteze apoi seu contra Belfortului seu sa caute armata francesu de 20,000 ce se afla pre „Campulu boiloru“ si sa o bata, la casu ca acest'a nu s'au retrasu in Belfort. Armata prussiana dimpreuna cu armata asediatorie dela Strassburgu sa con-

stea din 120,000. Dintr'acești a rămân 20,000 în Strassburg, 40,000 voru ocupá Elzaszulu, cei'alalti voru esediá Belfortulu și Besanconu și voru ținea totudeo-data și arma'ta din Lyonu în siachu.

Capitularea Strasburgului.

29. Septembre.

Dram'a acésta s'á finitu și vechi'a cetate germana se afla iérasii în posesiunea germanilor. Dilele ultime ale asediarei au oferitu trupelor destula ocaziune de a seversii fapte eroice și bombardarea embeloru lunette va form'a o parte memorabila a resbelului presinte. În dilele ultime nu mai po'tea cetatea respunde dupa cuviinta bombardarei germanilor. Impuscari de totu felulu tiuiau, inse poterea interne și fermitatea le lipsá; aruncaturile nu mai contineau prafu și cadeau ca nisce saci de plumbu la pamentu. În Marti'a trecuta desvalira trupele franceze iérasii o activitate energica și puternica și aruncaturele loru nimereau bine, inse a fostu ultim'a respirare a poterei espiratóre, carea secá dupa amédi batoriu la ochi precandu inimiculu suscepuse cu poteri reculesse iárasii lupt'a. Cătra 5 óre dupa amédi se vede de odata flag'a alba parlamentaria radicanuse atata în orasiu catu în cetate; La Pórtu de Pétra aparú unu parlamentariu; În scurtu tempu tacura tunurile. Parlamentariulu se aviséza la deregatori'a militaria respectiva. Negotiariile s'au facutu în Mundolsheim. La 8 óre se tramite proiectulu de capitulare pre cale telegrafica în cartirulu generalu spre aprobare, inse se întielege, cu unu respunsu grabnicu nu se potea sperá, de óre ce comunicatiunea e fórtu defectuósa. Capitulationea ratificata sosi d'abea dupa médiá nópte și numai cătra 2 óre s'a subscrisu. Diminéti'a la 8 óre se suscepú esecutarea capitulationei,

Ducandume cu soldatii pre o óra în orasiu pentru de a vede și a ingrigi necesarie amu vedutu stradele pline de Chassepóte și alte arme sparte, chiaru și tunuri sa fia fostu ruinate. Garnisón'a va fi consistatu cam din 5000 de linia din regimente diferite dela 25—30 din respiti dela Wórtu, remasitie din unu regimentu de artileria, garde mobile și natiunile, care au patimutu crancenu din caus'a lipsei.

Unu corespundinte din Kork din 28 l. tr. dice ca numerulu prisionieriloru din Strassburgu e: 450 oficieri și 17,000 soldati. Prad'a sa fia imensa; se vorbesce ca s'aru fi aflatu unu numeru fórtu mare de tunuri, chassépóte și deposite mari de metale și altele. Totunu sa fia arsa în pretiu de diece milióne franci.

Comandantulu Uhrich (pronuntie Uhrici) caruia i s'a datu drumulu cu cuventu de onóre ca nu va

mai portá arme contr'a Germaniei, a trecut în 29 prin Freiburg, pentru de a se rentórcé prin Swezia în Franci'a.

Indata dupa intrarea prussieniloru în Strassburg a esmisu generalulu Mertens o ordinatiune de cuprinsulu urmatoriu; Articolulu primu face cetatiiloru cunoscutu ca cu ocuparea cetatiei inca n'a incetatu starea esceptiunala și ca tóte delictete și crimele se voru tratá dupa dreptulu statariu. Alu doilea articolu provóca pre cetatieni a tradá ingraba tóte armele și dispune, ca în casu sa se afle case fára posesori, deregatoriile municipale sa faca revisiune cu cea mai mare acuratetia. Articolulu trei suprimé tóte diurnalele, proclamatiunile, preste totu imprimeturile, cu esceptia acele care suntu autorizate de comand'a suprema. Articolulu patru face cunoscutu ca déca trupele germane se voru insultá din vre-unu edificiu séu altu locu cu arme, trupele suntu auterisate a intrá în acelu edificiu și a macelári fára amenare tóte persónele de parte barbatésca din acelu edificiu. Articolulu cinci arata cetatiiloru, ca trupele suntu strictu avisate a crutiá averea privata și recuisitiuni se potu face numai cu aprobarea comandantulu. Articolulu siésa prefige ór'a de repausu. Tóte localitatiile trebuie sa se inchida la 9 óre sér'a și fiacare persóna, cu esceptia oficerii și medicii civili, care se afla dupa 9 óre pre strada, se va arestá. Articolulu 8 reguléza pasagiulu prin porti. Numai femeile și copii potu passá liberi înainte de 10 óre, barbati numai pre bas'a unei adeverintie. Articolulu 9 anuncia ca trupele se voru proviantá pâna la alta dispositiune din magazine, cetatienii au a se ingrigi numai de incortelarea și proviantarea a 8000 soldati, cari voru sosi în dilele prossime.

O telegrama oficiala datata din 3. Oct. din Berlinu ne spune ca perdile francesiloru în luptá din 30 Septembre cuprindu 1200 morti și raniti, între cari și generalulu de brigada Guilhelm. 300 prisionieri. Perderile prussieniloru 80 morti și 120 raniti. Întré morti se afla 8 oficieri.

În arma'ta prussiana dela Metz grasséza lingoarea într'unu modu ingrozitoriu. Mai multi de 10,000 s'au dislocatu din caus'a hólei și s'au transportatu în spitalele orasielor germane.

Conferintiile invetiatoresci din protopopiatulu Ialu Brașovului.

(Urmare.)

Materialulu conferentialu fú cunosciintiele fizice în scól'a populara, specificatu în urmatoriile puncte:

I. Insusiri generali ale corpuriloru.

1, corpu: volumulu, mass'a, form'a, dimensiunile loi. 2, nepatrundínea — 3, porositatea — 4, despartiveritatea — 5, legamentulu corpului. 6, numirile, prin carii se insemnéza deosebitele grade ale cohesiunii. 7, elasticitatea. 8, greutatea: absoluta, specifica. 9, caderea.

II. Miscarea corpuriloru: fluide, aeróse. 1, miscarea séu equilibrulu corpuriloru solide: planulu pizisio, pendelulu, balansulu, scripetiulu, rótele de móra. 2, observári la corpurile fluide: superfaci'a fluiditáti, vasele cu comunicatiune, — afundarea corpuriloru solide în fluiditáti. 3, fenomenele miscárei la corpurile aeróse: elasticitatea, apasarea aerului.

III. Sunetulu: inaintarea, reflexulu lui.

IV. Caldur'a: esarea, efectele principali ale ei, inaintarea ei prin conducatori.

V. Lumin'a: inaintarea, reflexulu, refractiunea ei, instrumente optice, colorii.

VI. Fenomene magnetice.

VII. Fenomene electrice.

Resultatulu.

Conducatoriulu espune folósele cunosciintieloru fizice, cam în modulu urmatoriu: pasíndu scól'a a cultivá în tenerimea sie-si incredintiata penru acésta, puterile intelectuali, simtiurile animei și vóinti'a, mai anteu propune și impartasiesce preste totu cunosciintie concrete și abstracte. Anevoie póte omulu, cu atát'a mai verosuu tenerimea, cuprinde și întielege abstractiuni: concepte, ipotese, coniecturi. Greutatea într'u cuprinde nu atrage pre tenerimea la invetiatura. Lips'a atractiunii de acestu feliu inca a contribuit fórtu multu la defectuósa cercetare a scóteloru nóstre populari de cátra tenerimea nóstra. Insa cu mare placere privesce omulu la obiectele, ce 'lu incungiuira; nesuesce a cunosce fiirea, insusirile, prefacerea loru; cercetéza despre cauzele deosebiteloru fenomene, pre care le póte cuprinde cu semtirea sea cea din afara. Curiositatea inca face pre copilu sa întrebe despre asiá ceva. Aflándu deci copitulu, ca în scól'a i le descopere invetiatorii tóte acestea; ba inca penundulu în stare chiaru a dirige vre o cauza, sa produca efectulu necesariu prin experimentulu întreprinsu: — cine aru mai poté fi acum în stare sa lu opréscu cumva acasa dela cercetarea scólei? Déca intuitiunea, representatiunile chiare singure suntu în stare a induplecá vóinti'a elevulu într'u a se síti, sa 'si cástige cunosciintie folositórie în scól'a; atrasu fiindu de cele concrete, va primi elevulu bucuros sa fia atentu și la esplicári despre abstractiuni. Eata dara ca prin acésta prindu a 'i se cultivá: simtiulu de adeveru și dreptate, simtiulu frumosulu și cetu moralu-religiosu. Eata-lu veselindu-se stimándu și iubindu natur'a cu productele ei și — legile lui Dumnedieu, puse în natura, apoi asiá și

FOISIÓRA.

RELATIUNE PRESENTATA

de

A. PAPIU ILARIANU,

în siedinti'a plenaria a societátiiei academice románe din 9 Septembre 1870, despre manuscriptele lui Ioane Budai-Deleanu, aflatóre în bibliotec'a centrale din Bucuresci.

Domnii mei!

Amu onóre a ve spune o scurta relatiune despre Ioane Budai-Deleanu și operele lui.

Acestu Român invetiatu, demnu contimporanu alu mariloru nostri literati, Clain, Sincai, Maioru, Vacarescu s. a, pâna astadi de abiá erá cunoscutu de nume. Operele lui nu erau și nu suntu inca cunoscute de locu.

În tómn'a anului trecut, cautándu indesiertu în bibliotec'a centrale dupa o copia a cronicei lui Sincai, detei din întemplanté preste manuscriptele lui Budai. Bibliotecariulu imi-arata o adresa simpla a ministeriului de culte și de instructiunea publica, pre lâng'a care se inaintasera manuscriptele bibliotecii spre pastrare, împreuna cu o lista a loru, facuta cumu s'a potutu. De abiá vre dóue trei din manuscripte erau legate; cele nelegate se aflau amestecate fára privire la materia de care tratau, asiá precum se tramisera de la ministeriu.

Nici adres'a ministeriale, nici bibliotecariulu,

nu-mi putura dá vre-o deslusire, de unde și cumu se procurara aceste pretióse manuscripte. De abiá acum mai de curendu effai ca și acésta scumpa aqisitiune o detoramu ministeriului Gólescu, ministru de instructiunea publica fiindu d. Demetriu Gusti, care pre la 1868, le cumperá din Leopóli în Galiti'a, unde zaceau inmortentate de aprópe o jumetate seclu. Cumperarea se facú prin midilocirea și staruinti'a repausatulu Georgiu Asachi din Iasi, care celu dintáiu aflase despre scrierile lui Budai.

Amu petrecutu cu deamennutulu aceste manuscripte, și cele nelegate, cu voi'a dlui bibliotecariulu amu regulatu dupa potintia, asiediándule în volumeni sepárate dupa materie. Voiu starú cá sa se alege, pentru mai bun'a și mai sigur'a loru pastrare.

Operile Budaiane suntu parte limbistice, parte istorice, parte statistice și juridico-politice, parte poetice, epice-umoristice, satirice și dramatice.

Iéta pre scurtu, titulu și cuprinsulu fia-cáru'i'a din acestea manuscripte:

I.

Leconsu romanescu-nemtiescu și nemtiescu romanescu alcátuitu de I. Budai cesaro-craiesculu fetnicu la judetiulu nemesiloru în Liovu. Tomu I ce cuprinde în sine Leconsulu romanescu-nemtiescu. — Románicsh oder Wallachisch-deutsches und deutsch wallachisches Wörterbuch. verfasst von Iohann Buday k. k. Landrath zu Lemberg. I Band enthaltend das wallachisch-deutsche Wörterbuch.

Pre fóia titularia, în josulu titlului, sta și

voi'a de a se inprime, Imprimatur, din 14 Aprile 1818*)

Din acestu imprimaturu se vede ca esemplariulu nostru, originale, erá gata de tipariu, déra autorulu nu gasí editoru.

Mstulu e de 518 și jum. cóle în 4º, legate într'unu singure volume fórtu mare.

La inceputu are o prefatia de cinci foi, în limba nemtiesca: An den deutschen Leser. Urméza o prefatia, numai romanescé, cu litere ciriliane de 67 pagine, unde, între altele, dice: ca avea de gându se scótiá lecionulu în 10 tomi, adeca: românulu latinu și latinu-románu; românulu elinu și elinu-románu; românulu-italianu și italianu-románu francesu-romanu și românulu-francesu; românulu-germanu și germanulu-románu. În urma se marginí la patru tomi: românulu-germanu și germanulu-románu; românulu latinu și latinu-románu.

Dupa acésta prefatia vine o introducere istoricéscu. Historische Einleitung, romanescé și nemtiesce, de 190 pagine, în trei curmisiari (Abschnitte), fórtu importante.

Urméza apoi, în 34 foi, XIV tabele de cuvinte románe, clasificate dupa divers'a loru origine.

Apoi 10½ foi în limba nemtiesca, despre literile románe și pronunti'a loru¹⁾

*) Imprimatur; nach vollendetem Drucke sind drei gratis Exemplare hier abzugeben. Lemberg den 14 April 1818. Von k. k. Bucher-Revisions-Amt. Winiwarter m. p.

1) Anhang über die romanischen Buchstaben und ihre Aussprache.

pre cele puse în sufletul omului. Eata-lu scaputu de superstitione, cautându caus'a, respectându legea și supunendu-se din totu sufletulu seu bunetății și voinții lui Dumnezeu, carele este caus'a tuturoru cauzelor din lumea în tréga.

Dara óre în viața practica aduc cunoscintile fizice omului vr'unu folosu? — Dara 'si aduc folóse nespúsu de mari! Omulu vede, aude, mirosește, gusta, pipaește, simțiese în totu corpulu seu, cunoscintile fizice spunu pentru ce, cum și prin ce vede, aude și póte simți lucrurile, ce 'lu încungiora. Omulu resufla, mánca beá, muncesce; cun. fis. arata, cum și încátu 'i aventéza și conservéza tóte aceste virtutea, sanetatea și as'a susținerea. Omulu cumpere ceva; cun. fis. lu punu în stare sa nu se incele — 'si cladesce o casa; cun. f. 'lu punu în stare sa o faca trainica, caldúrsa, frumósa și preste totu buna — 'si plantéza gradin'a, 'si sémena hold'a; conf. f. 'lu punu în stare sa-si îmbunetatiéscă, sa-si multiéscă productele. Cun. fis. lu punu stare sa si adape campiile și dealurile, cele seci, cu apa recoritória, adusa acolo cu usiurintia; lu ajuta, sa-si duca carulu incarcatu pre drumuri preste dealuri cu pucina casna; a redicá, a cobóri, a transportá povere mari și grele, aplicându la acésta o putere destulu de moderata, cu spese neinsemnate s. a. s. a.

Cu mare multiamita este dara detoriu poporulu acestor'a, cari au adusu în planulu scólei populari și cunoscintile fizice, cá obiectu de invetiamentu înainte!

Escelenți'a Sea Parintele Archiepiscopu și Metropolitu Andreiu Baronu de Siagun'a, prin instructiunea sea emisa la a. 1869 pre bazea legei în. ministeriu r. v. de cultu și invetiamentu pentru cultur'a și educatione poporulu n'au lipsitu, a impartasi și scóla nóstra populara și prin ea pre poporulu nostru de binefacerele cunoscintieloru fizice.

Noi sa ne silimu, a implini cu scumpetate missiunea nóstra și fatia cu acestea!

Prin o comisiune, alésa din sinulu seu în persoanele dd. N. Soiu, G. Bellissimus, I. Doria D. Ciuflec, A. Verz'a, I. Petricu și A. Barsanu, au impertitu conferinti'a materialulu fiziculu duple clase (=trepte).

Asupr'a desfasurării invetiamentulu fiziculu în scóla populara au decisu conferinti'a urmatórele:

a) Sa se observéza metodulu, pre care 'au recunoscutu conf. gen. în a. 1868 la propunerea e s e r c i t i e l o r u i n t u i t i v e .

b) Explicatiunea asupr'a unui fenomenu sa fia pre câtu se póte, insoțita și de experimentu. Propunerea se fia populara, pre scurtu, insoțita și esacta. La repetitiunea pre o trépta mai înalta se póte amplificá explicatiunea.

Dupa tóte acestea, vine apoi Leciconulu pâna la fine. Fia-care vorba e scrisa mai întâu cu ciriliane, apoi cu litere latine, dupa ortografi'a autoriului.

În prefatiune, Budai spune ca inca cá studente se apucase a aduná cuvinte pentru dictionariulu românú Dupa aceea, asi-diându-se în țiera streina, departatu de románi și de limb'a romána, și într'unu postu streinu cu totulu lucrârilor lexicografice, mai bine de 30 de ani lucra la dictionariu. Sincai inca pre la 1805 scie despre dictionariulu lui Budai. Dera Budai numai pre la 1818 credea ea-lu va puté țipari cu bani luati pre cameta. Nu isbuti insoțita, și fructulu atátoru ostenei remase aseunsu luminei publice pâna în diu'a de astadi.

În curmisiulu (sectiunea) I a „introducerei istorice“ Budai tratéza despre purcederea și numirea româniloru. Cea mai interesanta disertatiune romána ce avemu pân'acum asupr'a numirii de Vlach. Mai alesu importanta e desbaterea asupr'a faimosiloru Volochi ai lui Nestoru.

În curmisiulu II gasimu desfasurate idei și fapte asupr'a petrecerei româniloru în Daci'a, dupa retragerea legiuniloru sub Aurelianus, în totu cursulu evului mediu, idei și fapte cari de abia se atinga la Maioru și la Sincai.

În curmisiulu III tratéza de limb'a romána. E interesanta analiza ce face elementelor streine ce s'au veritu în limb'a romána.

În vre-o patruspediece tabelle imparte aceste cuvinte streine, și anume:

1. Cuvinte slavice incetianite la románi.

c) Calculele matematice, care cadu în sfer'a fizicului, sa lipséscă aici, nu inse și d. e. numérarea pendiloru la barlartu, și alte de felulu acest'a.

Conferinti'a provóca pre conducatoriulu, sa arete mai întâu, cum a propusu domni'a sea cunoscintile fizice în scóla populara. Acest'a primindu insarcinarea au esplicatu în termeni scurti dupre sírulu programei conferintiali, cum a propusu densulu eleviloru din scóla populara cunoscintile cerute despre grupele deosebitelor fenomene fizice.

Explicatiunile aduse înainte asupr'a teselor conferintiali din partea conducatoriului și a invetiatoriloru presentu le a primitu conferinti'a de bune.

E s e m p l e .

Clas'a prima.

I. Corpurile și calitátile lor: a) volumulu, b) mass'a, c) form'a, d) dimensiunile, e) despartiveritate, f) numerile insemnatórie de gradele cohesiunii, g) greutatea (7).

Dupa ce au aratatu inv. eleviloru sei, ca fia care lucru cuprinde unu locu, se numesce corp, și pune se aréte și ei lucruri din scóla și de cari isi aduc aminte, ca le au vedutu și le cunosc. Cugeta și numesce deosebite lucruri (corpuri): a) dupre volumulu lor: mari, mici, b) dupre mass'a lor: din lemn, piétra, feru s. a. c) dupre form'a lor: rotunde, rotate, încolțurate s. a. d) dupre dimensiunile lor: lungi, late, înalte. Parechiulu este lungu, latu și înaltu: nu i potemu vedea de o data tóte supr'a faci'a; îi vedemu întâu faci'a dinainte s. a. — numera fesele lui s. a.

e) Despartiveritate. Cadiendu diosu o bucata de creta se rupe; calcându-o cu pitiorulu se sfarimesce. Aschiá de bradu apasându-o în mâni se frange. Pierulu arsu ciocanitu pre nicolyana se întinde. Ol'a lovindu-o se sparge s. a.

f) Numerile insemnatórie de gradele cohesiunii. Lucrurile (corpurile), care se potu sfermá, se numesce sfermitósa — creta este sfermitósa care se potu frange, se dicu frangátiose, apoi încovoitiose întindátiose, topitóre a. a. — Dupa ce au aratatu inv. eleviloru lucruri sfermitóse s. a. și au pusu sa experimentéze cu ele, îi pune sa cugete și sa numéscă și ei și alte lucruri de soiulu acésta. — Li se esplică și lucrurile, prin cari se face despartirea corpuriloru în pârțile lor: taiere, cioplire, frangere, ci ocarire, pisare s. a.

g) Greutatea. Punendu o piétra în palma, îi

apasă mân'a, pentru ca o trage pamentulu. Lucrurile, care apasă tare asupr'a loculu, pro care jactu se numesce grele, care nu apasă tare, se numesce usióre. Elevii dupa ce au facutu asperimente de acestu felu, cugeta și numesce și alte lucruri grele, usióre. Cátu este de grea d. [e. o bucata de zăharu, cunóscemu, déca o punemu în o coveta a cumpenei, iér' în ceealalta punemu atáti'a loti, pâna ce vine limb'a cumpenei dreptu între clescele ei. — Cati loti s'au cerutu pentru acest'a, de atáti'a este, și bucat'a de zăharu de grea. Unu lotu de pane este dara totu atátu de greu, cá unu lotu de fieru.

Clas'e a a d ó u ' a .

A. Repetirea celor aduse înainte în cl. I, apoi continuatiune: h, nepatrundimea, i, porositatea, l, legamentulu, m, elasticitatea, n, caderea.

B. II. Caldur'a: a, escarea, b, efectele principale, c, înaintarea caldurei prin conductoru (7).

Unu lotu de calti trage totu atáti'a cá unu lotu de feru; insoțita, ca lotulu de calti cuprinde mai multu locu cá celu de feru. Déca punemu aceste dóue cuburi de lemn de bradu în cumpene, ambe suntu unu felu de grele, dara și unu felu de mari (de unu policariu). Punemu acum unulu de bradu și altulu de stejariu; cu tóte ca ambe suntu mari de unu policariu, totusi celu de stejaru trage mai multu, pentru ca stejaru este mai tare și asiá mai greu cá bradulu. Eacu esperimente și cu cuburi din deosebite metale de marimea unui policariu. Mesur'a și în cuburi de tiniché de câte unu policariu: argintu viu, apa, untu de lemn s. a. — Si punendu-le tóte acestea într'unu paharu: argintulu viu 'si iá, cá mai greu, loculu dedesuptu, ap'a la mijloc, untulu de lemnulu deasupr'a. Dupre soiulu (speci'a) ei nu este o materia asiá de grea cá ceea-l. lta.

h) Nepatrundimea. Cartea acésta jace pre mésa; loculu, pre care sa afla ea, nulu póte caprinde deo-data și calmarulu. Acésta țieva de péna de gáscă este la capetulu de josu netaiata; de ai apasá sululu acésta în ea câtu de tare, nu póte intrá pâna la fundulu ei, fiindu ca nu póte strabate prin aerulu, care este închisu în ea. Si prin apa închisa în peritate nu póte strabate sululu. Dumnezeu au pusu o lege în natura, cá d. e. calamarulu sa nu póta strabate prin carte, nece sululu de lemn prin aerulu închisu în péna. Si acésta lege nu o póte schimbá nimenea!

i) Porositatea. Buretele de tabla are multe

2. Cuvinte române, de origine latina, cari în italiana și francesa nu se gasescu.

3. Cuvinte române cari se gasescu la Italiani nu la Latini.

4. Cuvinte române cari se gasescu la francesi.

5. Cuvinte române cari se gasescu la spanioli.

6. Cuvinte române de origine latina cari alta semnificatiunde au la románi, și alt'a la latini și italiani.

7. Cuvinte române, cari nici la latini clasici, nici la italiani se gasescu, totusi suntu latine.

8. Cuvinte române impregnate dela greci.

9. Cuvinte române cari sa gasescu și la unguri.

10. Cuvinte române de origine gothica.

11. Cuvinte române cari se gasescu și la albanesi.

12. Cuvinte române de origine incerta.

13. Cuvinte din latinitatea evului mediu, usitate la románi.

Aceste tabelle se afla și în dictionariu și în gramatic'a romána cea scrisa latinescu. Eu le insemnai aci în ordinea în care sa afla în gramatic'a. În dictionariu mai figuréza inca dóue tabelle, un'a de cuvinte ce cu tóta probabilitatea ungurii le-au impromutatu dela románi, alt'a de cuvinte unguresci și romanesci imprumutate dela slavi.

Acésta analiza a elementelor streine din limb'a romána, a fostu și va fi totudé-un'a de mare importanta, nu numai pentru istori'a limbii, dera în

generu pentru istori'a natiunii române. Aceste cuvinte streine potu pre bine a se eliminá cu încetulu din limba, ele insoțitu voru remané de a purarea ca adeverate documinte istorice despre feluritele vechi și nóue ginti cu cari veniramu în atingere în cursulu seculiloru. Precum în timpulu mai nou germanismii de preste Carpati și rusismii din regulamentulu organicu, asiá pentru trecutu, cuvintele gothice și slavice suntu monumente ale relatiuniloru nóstre cu aceste popóre. Societatea nóstra academica inca a simlitu necesitatea unui glosariu de cuvinte streine, vechi și nóue, usitate la románi.

Nu va trece multu, și vomu fi nevoiti a completá interesantele tabelle incepute de Budai-Deleanu.

Eacu acum și câte-va cărți Mspte mai vechi din cari Budai culesc cuvinte pentru Lesiconulu seu: Bibli'a Critilu și Andronie. Dositheu metropolitulu Suciavei. Diplome seu Chrisóve. Césorniculu domniloru. Ilidoru Ms. Slatinianu Achilevs în Schiro. Sofronimu o poveste țiparita. Odiseia. Psaltire. Simeonu Dascalulu Cronica Ms.

II.

Se gasescu sute de cóle inca neregulate, din lesiconulu românú-latinu-germanu și francesu, în care cuvintele române suntu scrise la inceputu cu ortografi'a latina.

(Va urmá)

gaurele, cari se numescu pori, si prin ele trage apa in sine. Lemnulu scosu din apa ramane udu, pentru ca a intratu ap'a in porii lui. Pelea omului inca are pori, si prin ei iese sudore din corp. Metalele au pori mai mici, ca lemnulu si a. — Prin harthia trece ap'a mai lesne, ca prin lemnulu si prin piatra prin sticla insa nice de cum, sticla are dara pori nespuse de mici.

l) **Legamentulu.** Bucat'a de creta s'a sfaramatu, deca ai lovit'o cu ciocanulu. Poti asediá farimiturile cretei un'a langa alt'a, sa aibi iera bucat'a de creta intréga? Ba nu! fiindu ca nu le mai poti apropia asiá bine un'a de alt'a, ca sa se póta tiené lipite un'a de alt'a, ca mai inainte. In bucat'a de cretatote partile se tienu strinsu un'a de alt'a, au intre sine unu legamentu. Metalele au unu legamentu mai tare, ca pietrele, lemnulu s. a.

m) **Elasticitate a.** Deca apesi cu degetulu in lutu umedu, ramane grópa; deca apesi o mincia de gutaperch'a, nu ramane turtita, ci particelele ei cele apesate se radica iera in susu, ca mai inainte. Gutaperch'a se numesce pentru ecést'a elastica; otielulu s. a. nu suntu elastice.

Arculu cu sagét'a se baséza pre elasticitate; asiá si arcurile dela carutie, penele de otielu puse la lacate, la bricege la pusei s. a. — prin acele pene (= fasi de otielu) elastice se inchidu si deschidu lacatele, bricegele, se slobode cocosiulu pusceloru s. a.

n) **Caderea.** Deca lasi o piatra din mana, cade josu. Deca lasi deo-data sa cada o piatra si o pena ajunge mai iute la pamentu ca pen'a, fiindu ca petr'a este mai gre. O tigla cadiendu de pre coperisiulu casei, vine mai iute in josu si lovesce mai tare. Piétr'a, tigla a cadiutu la pamentu, fiindu ca le a trasu pamentulu spre elu; cu catu cade unu corp mai de susu cu atát'a sa repediesce mai iute si lovesce mai tare. — Sa ve feriti de atari lovituri.

II. Caldur'a:

a) **Luarea caldurei.** Caldur'a vine dela radiele sórelui si dela focu; deca freci unu nasture pre mésa, inca se incaldiesce. Ómenii ungu rótele carului, ca sa nu se frece de osie pre tare, sa se aprinda.

b) **Efectele principale ale caldurei.** Prin caldura se estindu corpurile. Deca este ól'a plina cu apa la focu, dupa ce s'a inferbentatu, se vérsa ap'a din ea, pentru ca o a intinsu caldur'a preste buzele ei. La focu cér'a, plumbulu s. a. sa topescu; ap'a fért'a sa peface in aburi; aburii se impartia in aeru.

c) **Inaintarea caldurei prin conductori.** Deca pui vatrariulu in focu i se inferbenta capetulu atinsu de flacara; caldur'a trece in totu corpulu lui, incatu te arde, de 'lu vei apucá cu mán'a. Prin metale trece caldur'a usioru. prin lemn, paie, lana si altele trece mai anevoie. De aceea ne apara hainele de frigu; paiele puse iern'a pre stratele cu flori s. a. le apera de inghiatiare.

(Va urmá.)

Varietáti.

*** **La scól'a gratuita de Duminec'a,** deschisa in Brasiovu acum de doi ani pentru individi dela 15 ani in susu, románi si románe, cari nu sciú carte, s'a tienutu in an. tr. esámenu cu 26 elevi sub conducerea P. Baiulescu inaintea dloru protopresviteri din locu si a altoru domni. Toti a laudatu sporiulu eleviloru si zelulu P. Baiulescu. Cei mai seraci s'au premiatu cu haine si cu bani. Acést'a scóla o continuá P. Baiulescu si in anulu acést'a. Pána acum in sa are numai 12 elevi. De doritu aru fi, ca fatia cu numerulu celu mare a celor ce nu sciú carte in preurbiele Brasiovului, scól'a acést'a gratuita sa fia apretiuata dupa valórea folosulu ce produce. De aceea cei ce vinu mai tare si mai adeseori cu poporulu in atingere sa indemne pre respectivii spre a o folosi. Prelegerile se tienu Duminec'a si serbatórea dupa prandiu dela 2—4 óre. Se invatia cetirea si scrierea, computulu. Se mai dau eleviloru si cunoscentie elementarie din viat'a sociale si morale, suntu ajutati si spriginiti, ca sa se aplice la pro-

fessiuni, cu cari sa-si póta cástigá pánea mai demnu si mai usioru, voru fi ajutati a-si procurá cárti. Unu binefacetoriu a daruitu 10 fl. v. a. spre acestu scopu.

Deci nu lipsesee alta decatu convingerea de folosulu celu mare si asiá de usioru de dobanditu alu celor ce nu sciú carte.

*** **Reims.** Armat'a prussiana, care sta la Reims si care face parte din corpulu regelui, a predatu totu.

Intr'o nópte locustele n'au facutu nici ele mai putienu de catu prussianii.

Acestu orasiu dara, nu de multu atátu de industriosu, atátu de bogatu, e redusu la o adánca seracia.

Autoritátele prussiane, sosintu la Reims, cerura dóuesprediece milióne ca despagubire.

Dupa unele intrevorbiri, despagubirea fu redusa la 3 milióne.

Locnitorii trebuira apoi sa procure de 35,000 de franci cisme in cincii dile.

Nu mai vorbim de recuisitiuni in natura, luate la inceputu, platite mai in urma.

Pe la 25 Septemvre nu se gasea in totu orasiulu Reims unu firu de tutanu, unu dramu de cafea séu o bucat'a de zaharu.

La tiara tierenii cari avéu ovesu pre câmpu fora siliti se lu cosésca si se lu dea, impreuna cu animalele ce aveau.

*** **(Unu Zuavu).** Unu Zuavu a scapatu dintr'unulu din convoiurile de prisionari dela Sedan; escort'a n'a observatu fug'a lui, de catu atunciá, candu se departase ca vre-o siese sute metri, si in momentulu candu inhatiá o pusca si unu patronasiu din campulu de bataie. Descarcara o multime de focuri asup'a lui, daru nu lu atinse, si, pre candu ajungea in fug'a mare rárisiulu unei paduri, trup'a de ulani se aruncá dupa elu. Elu se ascunde in desisiu, trage si culca unu cavaleru. Ulanii intaritati descáleca si mergu ca sa lu scóta; daru pána se ajunga la densulu elu mai ucide inca optu.

Restulu inspaimentatu incálecá si plecá in galopu spre convoiu. Acestu diavolu de soldatu care a meritatu crucea de onóre a isbutitu se schimbe in aceea dí, nu sciú cumu, uniform'a lui de Zuavu pre o blusa, unu pantalonu si o palarie de tieranu si a dóu'a dí ajunse la Fleigneux, unde 'lu amu intelnitu si de unde erá se plece la Parisu

Nr. 159. et 1870.

Concursu.

Sistemându-se in urmá ordinatiunei consistoriului din Caransebesiu dto 3 Sept. a. c. Nr. 688 postulu de capelanu in comun'a Giulvezii din tractulu Ciacovei, asiá se escrie concursu pentru ocuparea acestui postu de capelanu.

Doritorii de a ocupá acestu postu, cari potu fi numai clerici absoluti, au de a se infatiosia pre 11 Octom. a. c. cl. vecbiu in s. biseric'a a Giulveziiu provediuti cu documintele necesari conformu §-fului 7 punt. 2 § 13. 23 punt. 5 si §. 121 punt. 8.

In Giulvezu 11 Sept. 1870.

In cointielegere cu dlu Protopresbiteru

In numele comitetului gr. or. din Giulvezii

Teodoru Andrasu.

Lazaru Stoiauu.

(78—1)

Concursu.

Devenindu statiunea de invetiatoriu in comun'a Siur'a. mare langa Sabiiu, sa deschide concursu pána in 10 Sept. st. v. pre langa urmatóarele emoluminte:

1. Cortelu liberu

2. Salariu anualu 100 fl. v. a. si dela individulu cu fi de scóla un'a Pita.

3. Lemne trebuinciósa.

Dela concurentii la acestu postu, sa cere sa fia gr. or. absolutu pedagogu, ori teologu si cu purtári morale bune.

Documintele concurentiloru sa se astérna la sc. protopresviteralu a tract. II gr-or. a Sabiiului.

Sabiiu in 20 Septemvre 1870.

73—2

I. Popescu
Protopresviteru

Concursu.

Devenindu statiunea invetiatorésca in comun'a bisericésca gr-or. din Nocrichiu vacanta sa escrie concursu. Léfa impreunata cu acést'a statiune este:

1. in bani gat'a din lad'a bisericésca 80 fl. cu

sperantia de a se mari pána la 100 fl. v. a. pentru prunci de locu iera pentru alti dupa cum se va stipula de invetiatoriu.

2. Cuartu liberu in localitátele scólei.

3. Lemne de ajunsu.

4. Pamentu de legumi in gradin'a scólei.

Doritorii de a ocupá acést'a statiune au sa-si astérna recursele la comitetulu parochiale din Nocrich pána in 20 Octobre a. c.

Areténdu

purtearea religiós'a si morala — zelulu spre inaintarea invetiaceiloru, — ca suntu de releg. gr-or. pedagogi absoluti si versati in cantárele bisericesci,

Cari voru avea testimoniu despre absolvarea gimnasiului inf. voru avea in tactate.

Nocrich 20 Sept. 1870.

74—2

Comitetulu parochiale.

Concursu.

Devenindu vacantu postulu de invetiatoriu din comun'a Apoldulu-mare sa escrie concursu pána in 14 Octobre a. c. c. v.

Emolumintele acestei statii suntu:

80 mesuri (ferdele) gráu, cortelu bunu, si lemne de ajunsu.

Doritorii au de a-si asterne cererile loru instruite cu atestatu de botezu si despre absolvarea cursului ped. in Sabiiu la comitetulu parochialu din susu numit'a comuna.

Apoldulu-mare 20 Sept. 1870

75—2

Ioanu Craciunu
Parochu gr-or.

Concursu.

La scól'a populare elementara gr-or. din Darstele Brasiovului a devenitu vacante postulu invetiatorésca, cu care este impreunatu unu salariu anuale de 130 fl. v. a. pre langa cuartiru de locuinta si lemne de focu.

Doritorii de a ocupá acést'a statiune suntu poltiti, ca recurserile loru, inzestrate cu documintele inaltu prescise despre calificatiunea si purtearea loru morale si politica — pána in 12 Octobre a. c. st. v. sa le astérna preonoratului domnu protopopu Iosifu Baracu in Brasiovu.

Darste 19 Septemvre 1870.

Comitetulu parochiale gr-or. din Darstele Brasiovului

Tom'a Bersanu

76—2

Parochu si presiedinte.

Concursu.

Pentru trei stipendii din fundatiunea repositului Episcopu Vasiliu Mog'a. si adeva:

unu stipendiu de 200 fl. v. a. menitu pentru studenti la vre-o Universitate séu la vre-unu politechnicu afara de patria — care s'a fostu conferitu gimnasistului absolutu V. Michaila, dar' capátandu altu stipendiu mai mare, i s'au detrasu,

dóue stipendii a 50 fl. v. a. menite pentru gimnastii si studenti la scólele reale, — se scrie prin acést'a concursu.

Doritorii de a concurge la aceste stipendii au de a si ascerne la consistoriulu archidiecepsanu gr. or. in Sabiiu pána in patru septemáni dela datulu de fatia suplicele loru provediute cu urmatóarele atestate, si anume:

1. ca suntu románi de religiunea gr-resariteana;

2. ca au o purtearea morale deplinu corespundietóre si ca facu sporiu bunu in studiele loru;

3. ca suntu lipsiti de mijlóce, si ca nu mai au din vre-o alta fundatiune nici unu stipendiu.

Acei'a, cari voru documentá, ca stau in vre-o relatiune de rudenia cu repositulu in domnulu episcopu Vasiliu Mog'a — conformu unei clausule fondationale — avendu de altmintrenea susu-amintitele conditiuni, voru fi preferiti.

Sabiiu, din siedinti'a consistoriala tienuta in 19 Septemvre 1870.

(77—2)

Concursu.

Devenindu vacantu postulu de invetiatoriu din Comuna Branyieska se escrie concursu pana la 25 l. c.

Emolumintele acestei statii suntu:

a) 100 fl. in bani gata; b) 70 mesuri (ferdele) bucate, jumetate gráu; c) 2 mesuri mazare; d) cuartiru liberu cu o cradina frumós'a si lemne pentru malditulu scólei.

Doritorii au de asi asterne cererile loru instruite cu atestate de botezu si despre absolvarea cursului pedagog. in Sibiiu, la comitetulu parochialu din susu numit'a comuna.

Branyeska 14 Septemvre 1870.

Nicolau Murariu.

antiste comunalu in numele comitetului parochiale.

72—3

INDREPTARE foisiór'a din numerii 73 si 74 e luata din a 10-a programa a Gimnasiului gr. or. romanu din Brasivu.

Burs'a de Vien'a.

Din 26 Septemvre (8 Oct.) 1870.

Metalicele 5%	56 55	Act. de creditu	254 70
Imprumut. nat. 5%	66 26	Argintulu	122 25
Actiile de banca	710	Galbinulu	5 96